

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de volgende opleidingen van de Universiteit Utrecht:

- **wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde, Algemene economie, Biologie, Duits, Engels, Filosofie, Frans, Geschiedenis en Staatsinrichting, Godsdienst en Levensbeschouwing, Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen, Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen, Muziek, Natuurkunde, Nederlands, Scheikunde, Spaans, Wiskunde;**
 - **wo-master Talenonderwijs en communicatie, Mens- en maatschappijonderwijs en communicatie, Kunstonderwijs en communicatie;**
 - **wo-master Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen**
- Alsmede het advies over het traject Educatieve minor.**

datum

31 juli 2015

onderwerp

Besluit accreditatie

Universiteit Utrecht

(004032-4052)

uw kenmerk

O&O 14.21357

ons kenmerk

NVAO/20152064/SL

bijlagen

3

Gegevens

Naam instelling : Universiteit Utrecht
Datum aanvraag : 4 mei 2015
Graad opleidingen : zie tabe; op bladzijde 2
Varianten opleiding : voltijd en deeltijd
Locatie opleiding : Utrecht
Datum goedkeuren panel : 27 januari 2014
Datum locatiebezoeken : 24-27 februari 2014
Datum visitatierapport : 12 november 2014
Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit van 12 juli 2012

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- Toetsingskader "Beoordeling educatieve minoren behorende bij de wo-bacheloropleidingen" van 15 juli 2013.

Inlichtingen

Lieve Desplenter

+31 (0) 70 312 23 39

l.desplenter@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag

P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands

T + 31 (0)70 312 2300

info@nvaio.net | www.nvaio.net

Aardrijkskunde	Master of Arts
Algemene Economie	Master of Arts
Biologie	Master of Science
Duits	Master of Arts
Engels	Master of Arts
Filosofie	Master of Arts
Frans	Master of Arts
Geschiedenis en Staatsinrichting	Master of Arts
Godsdienst en Levensbeschouwing	Master of Arts
Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/ Kunst Algemeen	Master of Arts
Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	Master of Arts
Muziek	Master of Arts
Natuurkunde	Master of Science
Nederlands	Master of Arts
Scheikunde	Master of Science
Spaans	Master of Arts
Wiskunde	Master of Science

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleidingen voldoende heeft bevonden en positief heeft geadviseerd over de Educatieve minor.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Samenvatting opleidingen Voorbereidend Hoger Onderwijs (60EC)

Het panel stelt vast dat de eindtermen van de lerarenopleidingen van de Universiteit Utrecht voldoen aan de landelijk geformuleerde doelstellingen van eerstegraads lerarenopleidingen. Daarmee voldoen deze eindtermen qua inhoud, oriëntatie en niveau aan nationale eisen. De formulering van de eindtermen in beoogde docentrollen is een herkenbare vertaling van het beoogde eindniveau van de opleidingen. Het panel geeft de opleidingen ter overweging mee om gezamenlijk een visie te formuleren op de rol van leraren met betrekking tot maatschappelijke ontwikkelingen en de rol van het onderwijs en de school binnen die maatschappelijke context.

Het curriculum van de eenjarige lerarenopleidingen van de Universiteit Utrecht is verdeeld over twee semesters van ieder 30 EC. In deze semesters volgen studenten de volgende cursussen: Algemene didactiek Start, 1 en 2 (respectievelijk 4, 5 en 5 EC), Vakdidactiek 1 en 2 (4 en 4,5 EC), Themabijeenkomsten en leerling-feedback (4 EC), Masterstage 1 en 2 (ieder 13 EC) en Praktijkgericht Onderzoek (7,5 EC). Gedurende beide semesters lopen de verschillende cursussen parallel aan de stage.

Pagina 3 van 16 Het panel heeft de lerarenopleidingen van de Universiteit Utrecht bestudeerd en vastgesteld dat het curriculum een logische structuur vertoont en in voldoende mate aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De inhoud van de verschillende componenten van het curriculum is inzichtelijk voor studenten. Per onderwijsonderdeel zijn concrete leerdoelen geformuleerd en er wordt veel gevarieerd in werkvormen. Daarbij spelen problemen waarmee studenten tijdens hun stage geconfronteerd worden een centrale rol in de verschillende bijeenkomsten. Door middel van opdrachten stuurt de opleiding ook aan op specifieke 'problematiek' als leermomenten en op een integratie van de aangeboden theorie in de praktijk.

De vakken zijn inhoudelijk degelijk opgebouwd en bieden studenten een overzicht van zowel gangbare didactische modellen als recente wetenschappelijke inzichten. Het panel constateert dat de pedagogische rol van het leraarschap in het cursorisch onderwijs wat onderbelicht blijft. Tevens is het panel van mening dat het onderwijs in de vakdidactiek tot een nadrukkelijker afrondend product zou moeten leiden waarin studenten reflecteren op de wijze waarop zij vakdidactische theorieën gebruiken in hun onderwijspraktijk. Het panel is met name positief over de opzet van de cursus Vakdidactiek in de lerarenopleidingen Biologie, Scheikunde, Wiskunde en Natuurkunde, waarin een duidelijkere verbinding wordt gelegd met actueel vakdidactisch onderzoek. Het academisch karakter van de opleidingen is voldoende verankerd in het Praktijkgericht Onderzoek en in de onderzoeken waarmee studenten in aanraking komen in het cursorisch onderwijs.

Het onderwijs en de begeleiding worden verzorgd door gekwalificeerde en gemotiveerde docenten. Er is vanuit de Universiteit Utrecht veel aandacht voor de kwaliteit van de stafleden. De beleidsvoornemens om docenten promotieonderzoek te laten doen, worden door het panel aangemoedigd. De begeleiding in de onderwijspraktijk is door middel van samenwerkingsconvenanten goed georganiseerd. Studenten zijn tevreden over hun docenten en over de opleiding als geheel. De kwaliteitszorg van de opleidingen voldoet: vanuit verschillende betrokkenen is er aandacht voor de kwaliteit van de opleidingen.

Het panel is nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het panel heeft vastgesteld dat in de opleidingen gebruik wordt gemaakt van diverse toetsvormen die aansluiten bij de beoogde eindkwalificaties. In het Praktijkgericht Onderzoek wordt het academisch masterniveau duidelijk gestalte gegeven. Het portfolio is volgens het panel een adequaat instrument om de beroepsbekwaamheid van studenten te volgen. Zij merkt hierbij op dat er in de portfolio's een groot verschil zit in de mate van diepgang, reflectie en theoretische onderbouwing. De opleidingen dienen hier explicieter op te sturen.

Voor de beoordeling van portfolio's, Praktijkgericht Onderzoek en de eindevaluatie van de beide stageperiodes worden standaard beoordelingsformulieren gehanteerd. Deze formulieren zijn volgens het panel goed vormgegeven en sluiten aan bij de eindkwalificaties van de opleidingen. Het gebruik hiervan door de beoordelaars verschilt sterk, waardoor beoordelingen niet altijd even grondig zijn onderbouwd. Dit vraagt nadere sturing. De beoordelingssystematiek van het Praktijkgericht Onderzoek voorziet momenteel onvoldoende in de noodzaak om de individuele realisatie van de leerdoelen per student te beoordelen. Het panel concludeert dat hier aanvullende maatregelen in zowel de begeleiding als de beoordeling absoluut noodzakelijk zijn. Het panel concludeert echter dat de aanpassing van de opzet van het PGO in het nieuwe curriculum, in het bijzonder het feit dat elke student afzonderlijk dient te rapporteren over het uitgevoerde onderzoek, een goede verbetermaatregel is, omdat dit een beoordeling van de individuele student waarborgt.

Pagina 4 van 16 De borging van de toetskwaliteit en het eindniveau vanuit de examencommissies was volgens het panel tot 2014 te ver op afstand van de lerarenopleidingen georganiseerd. In deze periode is hierop niet adequaat toegezien. De opleiding heeft dit echter zelf ook opgemerkt en de nodige verbetermaatregelen genomen. De recente inrichting van de examencommissie van de Graduate School of Teaching en het reeds opgestelde toetsplan zijn volgens het panel goede stappen om deze borging vorm te geven. Zij acht het noodzakelijk dat deze ontwikkeling nauwlettend wordt gevolgd door de eindverantwoordelijken van de opleidingen.

Het panel heeft na bestudering van een selectie van producten en op basis van het functioneren van alumni in het werkveld vastgesteld dat studenten van de opleidingen de beoogde eindkwalificaties realiseren.

wo-master (120 EC)

Talenonderwijs en communicatie	Master of Arts
Mens- en maatschappijonderwijs en communicatie	Master of Arts
Kunstonderwijs en communicatie	Master of Arts

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Samenvatting oordeel wo-masteropleidingen (120 EC)

Het panel concludeert dat de tweejarige educatieve masteropleidingen een aantrekkelijke profilering bieden voor studenten die zich al direct na de bachelorfase op academisch niveau willen specialiseren in de educatieve toepassing van hun vakgebied.

Het panel stelt vast dat de eindtermen van het beroepsvoorbereidende deel van deze opleidingen voldoen aan de landelijk geformuleerde doelstellingen van eerstegraads lerarenopleidingen. Daarmee voldoen deze eindtermen qua inhoud, oriëntatie en niveau aan nationale eisen. De formulering van de eindtermen in beoogde docentrollen is een herkenbare vertaling van het beoogde eindniveau van de opleidingen. Het panel geeft de opleidingen ter overweging mee om gezamenlijk een visie te formuleren op de rol van leraren met betrekking tot maatschappelijke ontwikkelingen en de rol van het onderwijs en de school binnen die maatschappelijke context.

De tweejarige educatieve lerarenopleidingen bestaan uit 60 EC vakinhoudelijk programma en 60 EC beroepsvoorbereidend programma. Het curriculum van het beroepsvoorbereidende programma is verdeeld over twee semesters van ieder 30 EC. In deze semesters volgen studenten de volgende cursussen: Algemene didactiek Start, 1 en 2 (respectievelijk 4, 5 en 5 EC), Vakdidactiek 1 en 2 (4 en 4,5 EC), Themabijeenkomsten en leerling-feedback (4 EC), Masterstage 1 en 2 (ieder 13 EC) en Praktijkgericht Onderzoek (PGO, 7,5 EC). Gedurende beide semesters lopen de verschillende cursussen parallel aan de stage.

Het panel heeft de programma's van de afzonderlijke opleidingen bestudeerd. Zij concludeert dat deze tot op heden een nog beperkte integratie kennen van het vakinhoudelijke deel met het beroepsvoorbereidende deel van de opleidingen. De verplichte taal overstijgende cursussen bij de opleiding Talenonderwijs en communicatie, de educatieve thesis in een deel van de programma's en de 'omarmingsstructuur' van het programma Geografie: educatie en communicatie zijn volgens de commissie slechts de

Pagina 5 van 16 eerste aanzetten om de delen van de programma's verder te integreren. Het panel is van mening dat aanzienlijk verdergaande stappen noodzakelijk zijn om de doelstellingen die de Universiteit Utrecht heeft met deze opleidingen te realiseren en de aantrekkingskracht van de opleidingen te vergroten.

Het panel heeft het beroepsvoorbereidende deel van de tweejarige educatieve masteropleidingen bestudeerd en vastgesteld dat het curriculum – binnen de hiervoor genoemde beperkingen – een logische structuur vertoont en in voldoende mate aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De inhoud van de verschillende componenten van het curriculum is inzichtelijk voor studenten. Per onderwijsonderdeel zijn concrete leerdoelen geformuleerd en er wordt veel gevarieerd in werkvormen. Daarbij spelen problemen waarmee studenten tijdens hun stage geconfronteerd worden een centrale rol in de verschillende bijeenkomsten. Door middel van opdrachten stuurt de opleiding ook aan op specifieke 'problematiek' als leermomenten en op een integratie van de aangeboden theorie in de praktijk.

De vakken zijn inhoudelijk degelijk opgebouwd en bieden studenten een overzicht van zowel gangbare didactische modellen als recente wetenschappelijke inzichten. Het panel constateert dat de pedagogische rol van het leraarschap in het cursorisch onderwijs wat onderbelicht blijft. Tevens is het panel van mening dat het onderwijs in de vakdidactiek tot een nadrukkelijker afrondend product zou moeten leiden waarin studenten reflecteren op de wijze waarop zij vakdidactische theorieën gebruiken in hun onderwijspraktijk. Het panel is met name positief over de opzet van de cursus Vakdidactiek in de lerarenopleidingen Biologie, Scheikunde, Wiskunde en Natuurkunde, waarin een duidelijkere verbinding wordt gelegd met actueel vakdidactisch onderzoek. Het academisch karakter van de opleidingen is voldoende verankerd in het Praktijkgericht Onderzoek en in de onderzoeken waarmee studenten in aanraking komen in het cursorisch onderwijs.

Het onderwijs en de begeleiding worden verzorgd door gekwalificeerde en gemotiveerde docenten. Er is vanuit de Universiteit Utrecht veel aandacht voor de kwaliteit van de stafleden. De beleidsvoornemens om docenten promotieonderzoek te laten doen, worden door het panel aangemoedigd. De begeleiding in de onderwijspraktijk is door middel van samenwerkingsconvenanten goed georganiseerd. Studenten zijn tevreden over hun docenten en over de opleiding als geheel. De kwaliteitszorg van de opleidingen voldoet: vanuit verschillende betrokkenen is er aandacht voor de kwaliteit van de opleidingen.

Het panel is nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het panel heeft vastgesteld dat in de opleidingen gebruik wordt gemaakt van diverse toetsvormen die aansluiten bij de beoogde eindkwalificaties. In het Praktijkgericht Onderzoek wordt het academisch masterniveau duidelijk gestalte gegeven. Het portfolio is volgens het panel een adequaat instrument om de beroepsbekwaamheid van studenten te volgen. Zij merkt hierbij op dat er in de portfolio's een groot verschil zit in de mate van diepgang, reflectie en theoretische onderbouwing. De opleidingen dienen hier explicieter op te sturen.

Voor de beoordeling van portfolio's, Praktijkgericht Onderzoek en de eindevaluatie van de beide stageperiodes worden standaard beoordelingsformulieren gehanteerd. Deze formulieren zijn volgens het panel goed vormgegeven en sluiten aan bij de eindkwalificaties van de opleidingen. Het gebruik hiervan door de beoordelaars verschilt sterk, waardoor beoordelingen niet altijd even grondig zijn onderbouwd. Dit vraagt nadere sturing. De beoordelingssystematiek van het Praktijkgericht Onderzoek voorziet momenteel

Pagina 6 van 16 onvoldoende in de noodzaak om de individuele realisatie van de leerdoelen per student te beoordelen. Het panel concludeert dat hier aanvullende maatregelen in zowel de begeleiding als de beoordeling absoluut noodzakelijk zijn. Het panel concludeert echter dat de aanpassing van de opzet van het PGO in het nieuwe curriculum, in het bijzonder het feit dat elke student afzonderlijk dient te rapporteren over het uitgevoerde onderzoek, een goede verbetermaatregel is, omdat dit een beoordeling van de individuele student waarborgt.

De borging van de toetskwaliteit en het eindniveau vanuit de examencommissies was volgens het panel tot 2014 te ver op afstand van de lerarenopleidingen georganiseerd. In deze periode is hierop niet adequaat toegezien. De opleiding heeft dit echter zelf ook opgemerkt en de nodige verbetermaatregelen genomen. De recente inrichting van de examencommissie van de Graduate School of Teaching en het reeds opgestelde toetsplan zijn volgens het panel goede stappen om deze borging vorm te geven. Zij acht het noodzakelijk dat deze ontwikkeling nauwlettend wordt gevolgd door de eindverantwoordelijken van de opleidingen.

Het panel heeft na bestudering van een selectie van producten en op basis van het functioneren van alumni in het werkveld vastgesteld dat studenten van de opleidingen de beoogde eindkwalificaties realiseren.

wo-master (120 EC)

Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen Master of Science

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Samenvatting oordeel wo-masteropleiding Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen

Het panel concludeert dat de masteropleiding Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen een aantrekkelijke profilering biedt voor studenten die zich al direct na de bachelorfase op academisch niveau willen specialiseren in de educatieve toepassing van hun vakgebied. Volgens het panel is er in het beroepenveld behoefte aan dit type leraar.

Het panel constateert dat de algemene eindtermen van de opleiding aansluiten bij het domeinspecifiek referentiekader voor tweejarige bèta-masteropleidingen Educatie en Communicatie en daarmee passende doelen vormen voor dit type opleiding. Het panel adviseert om in deze eindtermen een nadere accentuering aan te brengen voor de verschillende uitstroomprofielen van de opleiding. Het panel stelt vast dat de eindtermen van het beroepsvoorbereidende deel van deze opleiding voldoen aan de landelijk geformuleerde doelstellingen van eerstegraads lerarenopleidingen. Daarmee voldoen deze eindtermen qua inhoud, oriëntatie en niveau aan nationale eisen. De formulering van de eindtermen in beoogde docentrollen vormt een herkenbare vertaling van het beoogde eindniveau van de opleidingen. Het panel acht het wenselijk om de algemene eindtermen en de eindtermen van het beroepsvoorbereidende deel van de opleiding meer te integreren. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om een visie te formuleren op de wijze waarop afgestudeerde leraren dienen te functioneren binnen een school en binnen de maatschappelijke context.

Het programma van de masteropleiding Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen omvat 120 EC, verdeeld over twee studiejaar. Het cursorisch onderwijs in de opleiding is, uitgezonderd het beroepsvoorbereidend onderwijs, Engelstalig. Er zijn drie uitstroomprofielen: A. Bèta-didactisch onderzoek zonder onderwijsbevoegdheid;

Pagina 7 van 16 B. Bèta-didactisch onderzoek met onderwijsbevoegdheid; C. Bèta-onderzoek met onderwijsbevoegdheid. In de varianten kunnen verschillende cursusonderdelen worden onderscheiden:

- gemeenschappelijke cursussen (15 EC voor alle varianten);
- profielcursussen (A 7,5 EC, B 3,75 EC, C kent geen profielcursussen);
- keuzecursussen (A 30 EC, B 18,75 EC, C 15 EC);
- stage en beroepsvoorbereidend onderwijs (A 22,3 EC, B 52,5 EC, C 52,5 EC);
- onderzoek (A 45 EC, B 30 EC, C 30 EC + 7,5 EC Praktijk Gestuurd Onderzoek (PGO)).

Het panel heeft het programma van de masteropleiding Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen bestudeerd. Zij concludeert dat het programma een goede vorm biedt voor het opleiden van een specifieke groep onderwijsprofessionals: bètadocenten en -communicatieadviseurs die kennis van bèta-vakinhoud combineren met diepgaande kennis en vaardigheden op het gebied van leer- en communicatieprocessen. Het gehele programma staat in het teken van het benutten van bètawetenschappelijke vakinhoud ten behoeve van een lekenpubliek in een formele of informele onderwijssetting. De verplichte cursussen bieden hier een grondige kennis- en vaardighedenbasis in. In het verdere programma is ruim plek voor het toepassen hiervan in de praktijk en in wetenschappelijk onderzoek. Uitstroomvariant C, waarbij het afstudeeronderzoek bèta-inhoudelijk van aard is, kent volgens het panel een onhaalbare doelstelling om naast het opleiden tot expert in de wetenschapscommunicatie en -educatie ook vakinhoudelijke verdieping op masterniveau te realiseren. Het panel raadt aan om deze variant af te bouwen.

Het panel heeft het beroepsvoorbereidende deel van de varianten B en C bestudeerd en vastgesteld dat het curriculum een logische structuur vertoont en in voldoende mate aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De inhoud van de verschillende componenten van het curriculum is inzichtelijk voor studenten. Per onderwijsonderdeel zijn concrete leerdoelen geformuleerd en er wordt veel gevarieerd in werkvormen. Daarbij spelen problemen waarmee studenten tijdens hun stage geconfronteerd worden een centrale rol in de verschillende bijeenkomsten. Door middel van opdrachten stuurt de opleiding ook aan op specifieke 'problematiek' als leermomenten en op een integratie van de aangeboden theorie in de praktijk.

De vakken zijn inhoudelijk degelijk opgebouwd en bieden studenten een overzicht van zowel gangbare didactische modellen als recente wetenschappelijke inzichten. Het panel constateert dat de pedagogische rol van het leraarschap in het cursorisch onderwijs wat onderbelicht blijft. Tevens is het panel van mening dat het onderwijs in de vakdidactiek tot een nadrukkelijker afrondend product zou moeten leiden waarin studenten reflecteren op de wijze waarop zij vakdidactische theorieën gebruiken in hun onderwijspraktijk. Voor de vakken

Natuurkunde en Wiskunde is dit nog niet het geval. Het academisch karakter van het beroepsvoorbereidende deel van de opleiding is voldoende verankerd in het Praktijkgericht Onderzoek en in de onderzoeken waarmee studenten in aanraking komen in het cursorisch onderwijs.

Het onderwijs en de begeleiding worden verzorgd door gekwalificeerde en gemotiveerde docenten. Er is vanuit de Universiteit Utrecht veel aandacht voor de kwaliteit van de stafleden. Docenten die het programmaspecifieke onderwijs verzorgen zijn verbonden aan het Freudenthal Instituut voor Didactiek van Wiskunde en Natuurwetenschappen (FIsm) en hebben daarmee een sterke verbinding met actueel wetenschappelijk onderzoek op het studieobject van de masteropleiding. Studenten worden tijdens hun afstudeeronderzoek

Pagina 8 van 16 betrokken bij dit onderzoek. De begeleiding in de onderwijspraktijk is door middel van samenwerkingsconvenanten goed georganiseerd. Studenten zijn tevreden over hun docenten en over de opleiding als geheel. De kwaliteitszorg van de opleidingen voldoet: vanuit verschillende betrokkenen is er aandacht voor de kwaliteit van de opleidingen.

Het panel is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het panel heeft vastgesteld dat in de opleiding gebruik wordt gemaakt van diverse toetsvormen die aansluiten bij de beoogde eindkwalificaties. In het gemeenschappelijke cursorisch onderwijs en in het afstudeeronderzoek wordt het academisch masterniveau duidelijk gestalte gegeven. Het portfolio is volgens het panel een adequaat instrument om de beroepsbekwaamheid van studenten te volgen. Zij merkt hierbij op dat er in de portfolio's een groot verschil zit in de mate van diepgang, reflectie en theoretische onderbouwing. De opleidingen dienen hier explicieter op te sturen.

Voor de beoordeling van portfolio's, Praktijkgericht Onderzoek en de eindevaluatie van de beide stageperiodes worden standaard beoordelingsformulieren gehanteerd. Deze formulieren zijn volgens het panel goed vormgegeven en sluiten aan bij de eindkwalificaties van de opleidingen. Het gebruik hiervan door de beoordelaars verschilt sterk, waardoor beoordelingen niet altijd even grondig zijn onderbouwd. Dit vraagt nadere sturing. De beoordelingssystematiek van het Praktijkgericht Onderzoek voorziet momenteel onvoldoende in de noodzaak om de individuele realisatie van de leerdoelen per student te beoordelen. Het panel concludeert dat hier aanvullende maatregelen in zowel de begeleiding als de beoordeling absoluut noodzakelijk zijn.

De borging van de toetskwaliteit en het eindniveau van het beroepsvoorbereidende deel van de opleiding is volgens het panel tot 2014 te ver op afstand van de lerarenopleidingen georganiseerd. In deze periode is hierop niet adequaat toegezien. De opleiding heeft dit echter zelf ook opgemerkt en de nodige verbetermaatregelen genomen. De recente inrichting van de examencommissie van de Graduate School of Teaching en het reeds opgestelde toetsplan zijn volgens het panel goede stappen om deze borging vorm te geven. Zij acht het noodzakelijk dat deze ontwikkeling nauwlettend wordt gevolgd door de eindverantwoordelijken van de opleidingen.

Het panel heeft na bestudering van een selectie van producten en op basis van het functioneren van alumni in het werkveld vastgesteld dat studenten van de opleiding de beoogde eindkwalificaties realiseren.

<i>Bacheloropleiding</i>	<i>Schoolvak</i>
Sociale geografie en planologie	Aardrijkskunde
Aardwetenschappen	Aardrijkskunde
Algemene Sociale Wetenschappen	Maatschappijleer
Bestuurs- en organisatiewetenschap	Maatschappijleer
Culturele antropologie en ontwikkelingssociologie	Maatschappijleer
Sociologie	Maatschappijleer
Biologie	Biologie
Biomedische wetenschappen	Biologie
Duitse taal en cultuur	Duits
Economie	Economie
Engelse taal en cultuur	Engels
Franse taal en cultuur	Frans
Geschiedenis	Geschiedenis
Informatica	Informatica
Informatiekunde	Informatiekunde
Natuur- en sterrenkunde	Natuurkunde
Nederlandse taal en cultuur	Nederlands
Religiewetenschap	Levensbeschouwing
Scheikunde	Scheikunde
Spaanse taal en cultuur	Spaans
Wiskunde	Wiskunde

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Samenvatting oordeel Educatieve minor

De educatieve minor van de Universiteit Utrecht beoogt studenten met vakinhoudelijke kennis van een schoolvakgebied op bachelorniveau in staat te stellen om deze kennis in te zetten in onderwijsontwerpen voor het vmbo-tl en de eerste drie jaar havo/vwo. De Universiteit Utrecht hanteert als eindkwalificaties van de educatieve minor een vertaling van de landelijke bekwaamheidseisen in zes beroepsrollen. Per beroepsrol zijn eindtermen geformuleerd. Deze rollen zijn vertaald naar vier beheersingsniveaus, waardoor het functioneren van studenten binnen deze rollen beoordeeld kan worden. Studenten die hun minor succesvol afronden, dienen minimaal op het tweede niveau te functioneren op alle rollen. Het panel concludeert dat de Universiteit Utrecht eindtermen hanteert die aansluiten bij het domeinspecifieke referentiekader. De beroepsrollen zijn volgens het panel een mooie vertaalslag van de landelijke bekwaamheidseisen.

Pagina 10 van 16 De Universiteit Utrecht heeft de educatieve minor als losstaand programma vormgegeven, dus niet als onderdeel van de masteropleidingen. Het programma is gestructureerd in een lintmodel: studenten volgen gedurende twee semesters cursorisch onderwijs en lopen ook twee semesters stage. De Universiteit Utrecht heeft voor dit model gekozen omdat studenten op deze manier een heel jaar in een school aanwezig zijn. De start van de minor is in februari. Het panel heeft met studenten, docenten en scholen gesproken over deze opzet van de minor. Het panel concludeert dat deze vormgeving van de minor goed werkt.

De minor bestaat uit twee periodes. Voor iedere periode krijgen studenten 15 EC na het succesvol afronden van Algemene didactiek, Vakdidactiek en Stage. Het panel is positief over de focus van de minor op het lesgeven in de onderbouw. Ook past het bij de doelstellingen van de minor om het onderwijs te richten op het werken met lesmethodes. Wel benadrukt het panel het belang om ook minorstudenten kritisch te laten reflecteren op deze methodes. Ook is het panel van mening dat de Vakdidactiek nog wat meer theoretisch ingevuld kan worden: de aansluiting van de cursus op de stagepraktijk is positief, maar de theoretische onderbouwing van het handelen, mag nog meer aandacht krijgen. Het panel heeft de opbouw van praktisch naar meer theoretisch waargenomen in de cursusomschrijvingen en in de opdrachten die studenten moeten maken. Het aansluiten bij de schoolpraktijk wordt goed vormgegeven doordat in het cursorische gedeelte met verschillende reflectiemethodieken op de praktijk wordt gereflecteerd.

Het panel concludeert dat de educatieve minor logisch is vormgegeven vanuit een duidelijke visie op het opleiden van een docent voor het vmbo-tl en de eerste drie jaar havo/vwo. Het programma sluit aan bij de beoogde eindkwalificaties. De opbouw van de stage van observerend naar, vanaf september, in het tweede deel van de minor, zelfstandig een eigen klas lesgeven maakt dat studenten organisch in hun rol als docent groeien.

Het panel heeft vastgesteld dat het cursorisch deel van de opleiding door goed personeel wordt verzorgd. Het panel is positief over het kleinschalige karakter van de opleiding. Het panel moedigt de inspanningen om het aantal gepromoveerde docenten toe te laten nemen aan. De betrokken schoolopleiders en stagebegeleiders vanuit de partnerscholen zijn volgens het panel deskundig. Convenanten voorzien in adequate maatregelen om de kwaliteit van betrokken schoolopleiders en stagebegeleiders te borgen.

Voor de verschillende onderdelen van de minor wordt een adequate mix van toetsvormen gehanteerd. De borging van de toetskwaliteit en van het eindniveau van de educatieve minor functioneert in de praktijk op grote afstand van de educatieve minor. Dit heeft het panel ook bij diverse andere universiteiten waargenomen. In Utrecht zou de inrichting en betrokkenheid van de examencommissie van de Graduate School of Teaching hier aanzienlijk verbetering in kunnen aanbrengen.

Zowel studenten, docenten als het werkveld zijn positief over het eindniveau van de minorstudenten. Het panel concludeert op basis van gesprekken met studenten, docenten en werkveld en op basis van de door haar bestudeerde portfolio's dat de educatieve minor een adequaat eindniveau heeft.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, met name diepgang in de reflectie, de theoretische onderbouwing van de reflecties en ten aanzien van de vakdidactiek.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 juli 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 8 juli 2015 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvullingen in het besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in (60 EC; varianten: voltijd en deeltijd; locatie: Utrecht) van de Universiteit Utrecht te Utrecht.

Aardrijkskunde
Algemene Economie
Biologie
Duits
Engels
Filosofie
Frans
Geschiedenis en Staatsinrichting
Godsdienst en Levensbeschouwing
Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen
Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen
Muziek
Natuurkunde
Nederlands
Scheikunde
Spaans
Wiskunde

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de opleidingen wo-master (120 EC; variant: voltijd, locatie: Utrecht) van de Universiteit Utrecht te Utrecht.

Talenonderwijs en communicatie
Mens- en maatschappijonderwijs en communicatie
Kunstonderwijs en communicatie
Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen

De opleidingen kennen de volgende afstudeerrichtingen:

Talenonderwijs en communicatie: Duitse taal en cultuur: educatie en communicatie; Engelse taal en cultuur: educatie en communicatie; Franse taal en cultuur: educatie en communicatie; Nederlandse taal en cultuur: educatie en communicatie; Spaanse taal en cultuur: educatie en communicatie.

Mens- en maatschappijonderwijs en communicatie: Economics: education and communication; Geografie: educatie en communicatie; Geschiedenis: educatie en communicatie; Godsdienst/levensbeschouwing: educatie en communicatie; Maatschappijleer: educatie en communicatie; Wijsbegeerte: educatie en communicatie.

Pagina 12 van 16 **Kunstonderwijs en communicatie:**

Kunstgeschiedenis: educatie en communicatie.

Muziekwetenschap: educatie en communicatie.

Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen: Bètadidactisch onderzoek zonder leraarsbevoegdheid, Bètadidactisch onderzoek met eerstegraads leraarsbevoegdheid, Bèta-onderzoek en leraarsbevoegdheid.

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleidingen als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 31 juli 2015 en is van kracht tot en met 30 juli 2021.

Den Haag, 31 juli 2015

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ann Demeulemeester', written in a cursive style.

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Op grond van het voorgaande adviseert de NVAO de instelling positief over het traject Educatieve minor die samen met de wo-bacheloropleiding leidt tot een beperkte tweedegraads bevoegdheid in een schoolvak van de Universiteit Utrecht te Utrecht.

<i>Bacheloropleiding</i>	<i>Schoolvak</i>
Sociale geografie en planologie	Aardrijkskunde
Aardwetenschappen	Aardrijkskunde
Algemene Sociale Wetenschappen	Maatschappijleer
Bestuurs- en organisatiewetenschap	Maatschappijleer
Culturele antropologie en ontwikkelingssociologie	Maatschappijleer
Sociologie	Maatschappijleer
Biologie	Biologie
Biomedische wetenschappen	Biologie
Duitse taal en cultuur	Duits
Economie	Economie
Engelse taal en cultuur	Engels
Franse taal en cultuur	Frans
Geschiedenis	Geschiedenis
Informatica	Informatica
Informatiekunde	Informatiekunde
Natuur- en sterrenkunde	Natuurkunde
Nederlandse taal en cultuur	Nederlands
Religiewetenschap	Levensbeschouwing
Scheikunde	Scheikunde
Spaanse taal en cultuur	Spaans
Wiskunde	Wiskunde

Bijlage 1: Schematisch overzicht oordelen panel

Beoordeling door het panel voor de opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (60 EC; variant: voltijd, deeltijd) in	
Aardrijkskunde	V V V
Algemene Economie	V V V
Biologie	V V G
Duits	V V V
Engels	V V V
Filosofie	V V V
Frans	V V V
Geschiedenis en Staatsinrichting	V V V
Godsdienst en Levensbeschouwing	V V V
Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	V V V
Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	V V V
Muziek	V V V
Natuurkunde	V V G
Nederlands	V V V
Scheikunde	V V G
Spaans	V V V
Wiskunde	V V G
Algemeen eindoordeel	voldoende

Beoordeling door het panel voor de opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (120 EC; variant: voltijd) in			
Talenonderwijs en communicatie	V	V	V
Mens- en maatschappijonderwijs en communicatie	V	V	V
Kunstonderwijs en communicatie	V	V	V
Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	V	G	V
Algemeen eindoordeel	voldoende		

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Het eindoordeel over de Educatieve minor is positief¹

¹ De Educatieve minor kent enkel het eindoordeel positief of negatief.

- Prof. dr. Antonia Aelterman, ere-hoofddocent Vakgroep Onderwijskunde, Universiteit Gent;
- Prof. dr. Jaap van Marle, ex-decaan faculteit Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit Nederland;
- Prof. dr. Marc de Vries, hoogleraar Science Education en bijzonder hoogleraar Reformatorische Wijsbegeerte, TU Delft;
- Prof. dr. Herman van den Bosch, hoogleraar managementwetenschappen, faculteit Managementwetenschappen, Open Universiteit;
- Drs. Paul Scheltes, docent masteropleiding Professioneel Meesterschap, Centrum voor Nascholing, Amsterdam;
- Mevr. Chelsea O'Brien MA (studentlid), voormalig student lerarenopleiding Grieks en Latijn, Universiteit van Amsterdam (2012-2013), docent Latijn, Grieks en Klassieke Vorming, SG Huizermaat te Huizen.

Het panel werd ondersteund door drs. José van Zwieten, secretaris (gecertificeerd).